

INITIATIV 6.2: Flere midler til jordoprensningsindsatsen

Fremsat af: Venstre og Socialistisk Folkeparti

Formål og indhold:

Vi ønsker at fortsætte et mangeårigt arbejde med jordoprensning, bl.a. gennem et forskningsbaseret samarbejde. Vi mener en markant udvidelse af jordoprensningsarbejdet kræver udvikling af nye og mere omkostningseffektive metoder. I sidste ende skal det arbejde bidrage til at sikre vores rene drikkevand.

Sidste år blev ikke alle midler afsat til jordoprensning anvendt dertil. Det forlyder, at det nu er muligt at finde de ekspertressourcer, der skal til for at øge jordoprensningsindsatsen. Derfor ønsker vi, at der i 2025 afsættes 5 mio. kr. til forøget indsats for jordforurening og sikring af overfladevand. Konkret udmøntning sker efter anbefaling fra administrationen som er blevet bedt om at kigge på, hvordan evt. ekstra midler gør mest gavn.

Administrationens bemærkninger:

Regionen bruger årligt ca. 160 mio. kr. på at kortlægge, undersøge og oprense forurenede jord og grundvand. Indsatsen udføres i henhold til Jordplan 2, hvor det primære fokus er beskyttelse af grundvandet. Frem mod 2030 er målet at beskytte 85% af grundvandet mod forurening med klorerede opløsningsmidler og lignende grundvandstruende stoffer (fx pesticider og PFAS).

Inden der kan udføres oprensning, er det nødvendigt at identificere de grunde, hvor forureningen udgør en risiko for grundvandet og hvor en oprensning vil have en mærkbar effekt. Det er således en forudsætning for øget oprensning at identificere relevante grunde via kontinuerlig kortlægning, undersøgelse og robust risikovurdering.

Det er nødvendigt at udvikle nye metoder, der kan sikre en optimering af undersøgelser og udvikling af effektive oprensningsmetoder. Især set i lyset af, at PFAS er et nyt stof, hvor der endnu ikke er opbygget en solid viden om og erfaring med de mange tusinde stoffers opførsel i jord og grundvand.

Det nuværende budget er allerede med til at sikre grundvandet. En opprioritering af indsatsen med udvikling af undersøgelses- og oprensningsmetoder på især PFAS-forureninger forventes at kunne optimere den indsats, der udføres for de nuværende ressourcer. Administrationen anbefaler, at der i tre år afsættes 2 mio. kr. om år herunder 1 årsværk til igangsætning, styring og implementering af udviklingsprojekter.

Indsatsen omfatter bl.a. udvikling af metoder til undersøgelser og oprensning af PFAS-forureninger i samarbejde med rådgivere, universiteter og forskningsinstitutter.

Indsatsen taler ind i den regionale udviklingsstrategi, hvor regionen tager ansvar for forureninger, der truer jord, grundvand og vandmiljø, samt styrker de tværfaglige samarbejder om mere effektiv jordoprensning.

Konsekvenser:

Skriv tallene med 1 decimal.

Økonomi (mio. kr.)	2025	2026	2027	2028
Etableringsudgifter				
Løn (til evt. nye årsværk)	0,6	0,6	0,6	
Øvrig drift	1,4	1,4	1,4	
Udgifter i alt	2,0	2,0	2,0	

Personale (antal)	2025	2026	2027	2028
Årsværk (hvis der skal ansættes nye)	1	1	1	

Evt. uddybende beskrivelse:

Finansiering:

Sundhedskassen	
Den regionale udviklingskasse	X
Det sociale område	

Første tekstudkast til budgetaftalen:

Regionen skal forhindre, at forurenede stoffer, som for eksempel PFAS, pesticider og klorerede opløsningsmidler når vores grundvand og skader borgernes sundhed. Det er en kompleks opgave, som kræver en stor indsats mange år frem.

De seneste års undersøgelser af PFAS-forureninger viser, at viden om stoffernes opførsel i jorden og grundvandet er begrænset, og udvalget af oprensningsteknikker er minimalt. Der er derfor brug for udvikling af undersøgelses- og oprensningsteknikker overfor PFAS-forureninger. Udviklingen af teknikker skal ske i tæt samarbejde på tværs af vidensinstitutioner, universiteter og virksomheder, så vi fortsat kan sikre grundvandet overfor borgerne.

Til initiativet afsættes 2,0 mio. kr. om året i 2025-27.